
A perspective of the mathematician

Přednáška v rámci cyklu Věda a víra

občanské
sdružení
den brno **DEN** 30. 10. 2006

Zdeněk Pospíšil

Katedra aplikované matematiky

Modelové konflikty vědy a víry

Modelové konflikty vědy a víry

- Galileo Galilei a kardinál Belarmin (1616–1633)

Modelové konflikty vědy a víry

- Galileo Galilei a kardinál Belarmin (1616–1633)

- Thomas Huxley a biskup Samuel Wilberforce (1860)

Modelové konflikty vědy a víry

- Galileo Galilei a kardinál Belarmin (1616–1633)
E. Rádl: *Spor vědy, t.j. víry s institucí církevní.*

- Thomas Huxley a biskup Samuel Wilberforce (1860)

Modelové konflikty vědy a víry

- Galileo Galilei a kardinál Belarmin (1616–1633)

E. Rádl: *Spor vědy, t.j. víry s institucí církevní.*

... Tak zvítězila nová víra nad starou.

- Thomas Huxley a biskup Samuel Wilberforce (1860)

Modelové konflikty vědy a víry

- Galileo Galilei a kardinál Belarmin (1616–1633)

E. Rádl: *Spor vědy, t.j. víry s institucí církevní.*

... Tak zvítězila nová víra nad starou.

- Thomas Huxley a biskup Samuel Wilberforce (1860)

T. Hermann, A. Markoš, Z. Neubauer: *(Darwinův) ... pohled na evoluci přiznávající živým bytostem aktivní účast na dění byl záhy potlačen, protože by činil vědu komplikovanou, ne-li nemožnou.*

Modelové konflikty vědy a víry

- Galileo Galilei a kardinál Belarmin (1616–1633)

E. Rádl: *Spor vědy, t.j. víry s institucí církevní.*

... Tak zvítězila nová víra nad starou.

- Thomas Huxley a biskup Samuel Wilberforce (1860)

T. Hermann, A. Markoš, Z. Neubauer: *(Darwinův) ... pohled na evoluci přiznávající živým bytostem aktivní účast na dění byl záhy potlačen, protože by činil vědu komplikovanou, ne-li nemožnou.*

Fides et ratio: Víra a rozum jsou jako dvě křídla, kterými se lidský duch povznáší ke kontemplaci pravdy.

Obsah

Obsah

- Vznik konfliktu vědy a víry

Obsah

- Vznik konfliktu vědy a víry
5.–6. století před naším letopočtem

Obsah

- Vznik konfliktu vědy a víry
5.–6. století před naším letopočtem
- Mizení vědy

Obsah

- Vznik konfliktu vědy a víry
5.–6. století před naším letopočtem
- Mizení vědy
- Vzkříšení vědy

Obsah

- Vznik konfliktu vědy a víry
5.–6. století před naším letopočtem
- Mizení vědy
- Vzkříšení vědy
16.–17. století

Obsah

- Vznik konfliktu vědy a theologie
5.–6. století před naším letopočtem
- Mizení vědy
- Vzkříšení vědy
16.–17. století

Obsah

- Vznik konfliktu vědy a theologie
5.–6. století před naším letopočtem
- Mizení vědy
- Vzkříšení vědy
16.–17. století

Obsah

- Vznik konfliktu matematiky a theologie
5.–6. století před naším letopočtem
- Mizení matematiky
- Vzkříšení matematiky
16.–17. století

Obsah

- Vznik konfliktu matematiky a theologie
5.–6. století před naším letopočtem
- Mizení matematiky
- Vzkříšení matematiky
16.–17. století

Obsah

- Vznik konfliktu matematiky a theologie
5.–6. století před naším letopočtem
- Porážka matematiky
- Vzkříšení matematiky
16.–17. století

Obsah

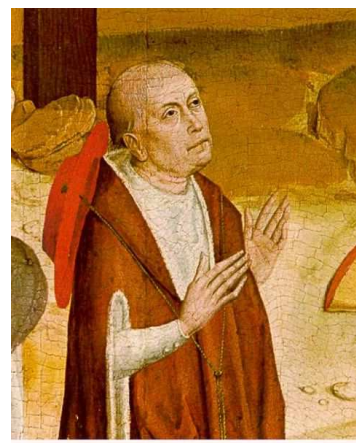
- Vznik konfliktu matematiky a teologie
5.–6. století před naším letopočtem
- Porážka matematiky; kdo zvítězil?
- Vzkříšení matematiky
16.–17. století

Obsah

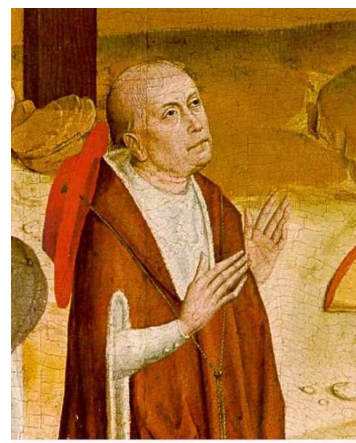
- Vznik konfliktu matematiky a theologie
5.–6. století před naším letopočtem
- Porážka matematiky; kdo zvítězil?
- Vzkříšení matematiky
16.–17. století

Obsah

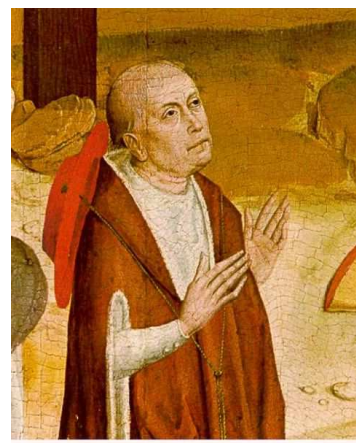
- Vznik konfliktu matematiky a theologie
5.–6. století před naším letopočtem
- Porážka matematiky; kdo zvítězil?
- Vzkříšení matematiky obcováním s theologií
16.–17. století

Obsah

- Vznik konfliktu matematiky a theologie
5.–6. století před naším letopočtem
- Porážka matematiky; kdo zvítězil?
- Vzkříšení matematiky obcováním s theologií
16.–17. století

Ludwig Wittgenstein: *Žádné náboženské vyznání nehřešilo zneužíváním metafyzických výrazů tolik jako matematika.*

Zdroje

Zdroje

- THEO DE BOER. *Bůh filosofů a Bůh Pascalův*. Benešov: EMAN, 2003.
- LADISLAV HEJDÁNEK. *Filosofie a víra*. Praha: OIKOYMENH, 1990.
- JAN HELLER A MILAN MRÁZEK. *Nástin religionistiky*. Praha: Kalich, 1988.

Zdroje

- THEO DE BOER. *Bůh filosofů a Bůh Pascalův*. Benešov: EMAN, 2003.
- LADISLAV HEJDÁNEK. *Filosofie a víra*. Praha: OIKOYMENH, 1990.
- JAN HELLER A MILAN MRÁZEK. *Nástin religionistiky*. Praha: Kalich, 1988.
- PETR VOPĚNKA. *Úhelný kámen evropské vzdělanosti a moci*. Praha: Práh, 1999.
- PETR VOPĚNKA. *Podivuhodný květ českého baroka*. Praha: Karolinum, 1998
- LADISLAV KVASZ. The Invisible Link Between Mathematics and Theology. *Perspectives on Science and Christian Faith*. 2004, vol. 56, No. 2, pp. 111–116.

Počátky konfliktu

Velký zlom

Počátky konfliktu

Velký zlom

Krize mythologie, archetypů (6. století př. n. l.)

Počátky konfliktu

Velký zlom

Krize mythologie, archetypů (6. století př. n. l.)

Možná řešení:

Počátky konfliktu

Velký zlom

Krize mythologie, archetypů (6. století př. n. l.)

Možná řešení:

- Buddha

Počátky konfliktu

Velký zlom

Krize mythologie, archetypů (6. století př. n. l.)

Možná řešení:

- Buddha – vše je jen představa

Počátky konfliktu

Velký zlom

Krize mythologie, archetypů (6. století př. n. l.)

Možná řešení:

- Buddha – vše je jen představa
- Zarathuštra

Počátky konfliktu

Velký zlom

Krize mythologie, archetypů (6. století př. n. l.)

Možná řešení:

- Buddha – vše je jen představa
- Zarathuštra – aktuální zápas dobra se zlem

Počátky konfliktu

Velký zlom

Krize mythologie, archetypů (6. století př. n. l.)

Možná řešení:

- Buddha – vše je jen představa
- Zarathuštra – aktuální zápas dobra se zlem
- Proroci Izraele

Počátky konfliktu

Velký zlom

Krize mythologie, archetypů (6. století př. n. l.)

Možná řešení:

- Buddha – vše je jen představa
- Zarathuštra – aktuální zápas dobra se zlem
- Proroci Izraele – nadějně očekávání dobrých věcí

Počátky konfliktu

Velký zlom

Krize mythologie, archetypů (6. století př. n. l.)

Možná řešení:

- Buddha – vše je jen představa
- Zarathuštra – aktuální zápas dobra se zlem
- Proroci Izraele – nadějně očekávání dobrých věcí
- Pythagoras

Pythagoras

Lidský život je podoben jedné z těch slavností, které se konají za účasti celého Řecka a jsou spojeny s výpravními hrami. Tam někteří hledají slávu a čestný věnec v sportovním zápolení, jiné tam přivádí zisk a výtěžek při kupování a prodávání, a je také určitá skupina lidí – ta je nejušlechtilejší –, kteří se neshánějí ani po potlesku, ani po výtěžku, ale přicházejí tam jako diváci a pozorně si prohlížejí, co a jak se tam děje.

Podle Cicerona

Pythagoras

Pythagoras

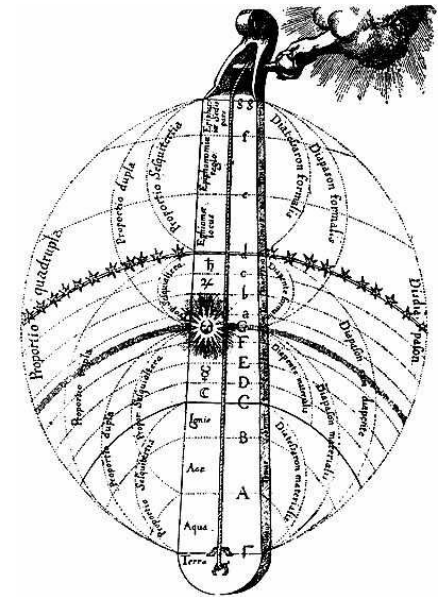

Základem jsou čísla je ἀριθμός (číslo, počet, veličina, kolikost).

Pythagoras

Základem jsou čísla je ἀριθμός (číslo, počet, veličina, kolikost).

Co je nejmoudřejší? – Číslo a potom ten, kdo dal věcem jména.

... Co je nejkrásnější? – Harmonie. Co je nejmocnější? – Myšlenka.

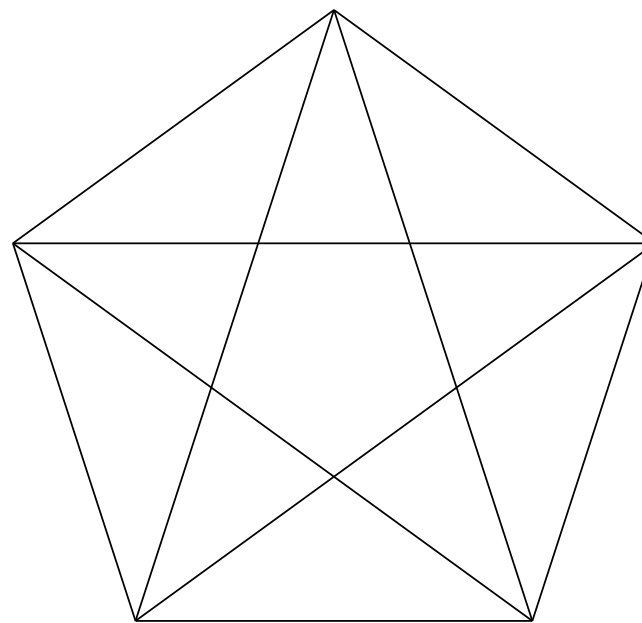
... číslu se podobá všechno.

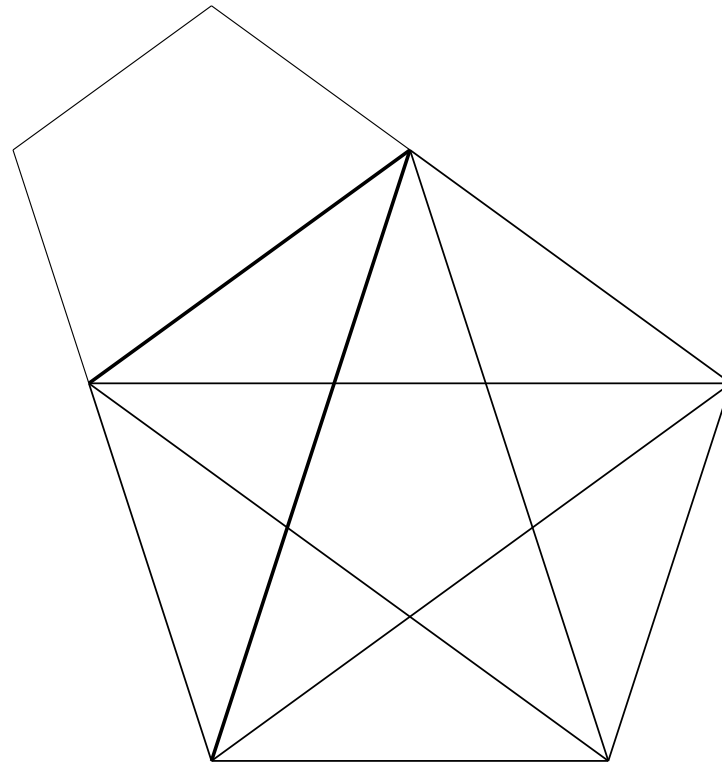
Číslo vládne vesmíru. Číslo je uvnitř všech věcí.

Krize

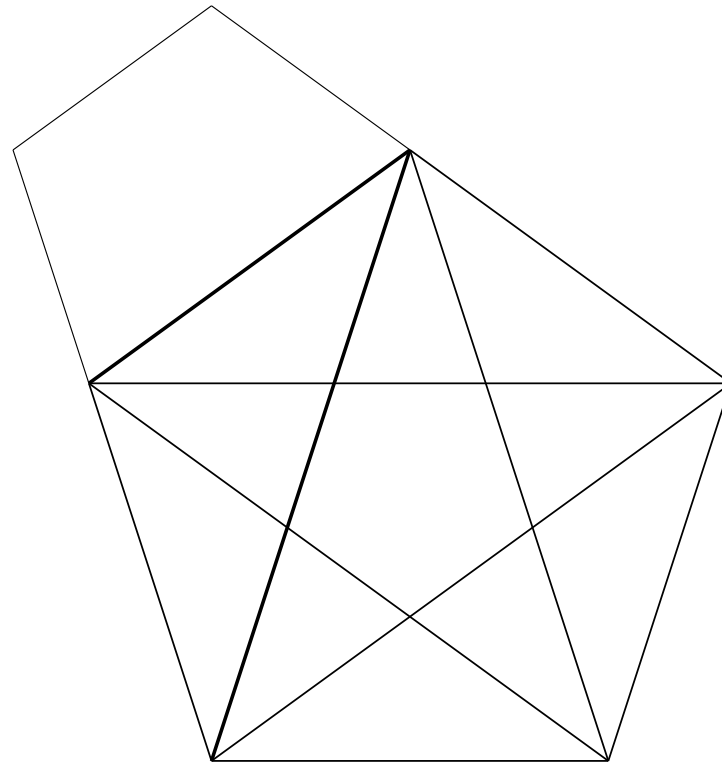
Aristoteles: A ježto viděli v číslech stavy a poměry harmonií a ježto se jim zdálo, že se i vše ostatní podobá celou svou přirozeností číslům a že čísla jsou první z celé přírody, usoudili, že prvky čísel jsou též prvky všech věcí a že celý vesmír je harmonií a číslem.

Krize

Geometrie je vědění o věčně existujícím.

Μαθηματικά

μαθησις	poučení, naučení
μαθητης	učedník
μαθημα	nauka, to co je k naučení něco mezi επιστημη (známost, lat. scientia) γνωσις (poznání, lat. cognitio)
μαθηματικός	náležející k nauce (učedník i pojednání)
μαθηματικά	všechny věci, které jsou této naučné povahy

Μαθηματικά

μαθησις	poučení, naučení
μαθητης	učedník
μαθημα	nauka, to co je k naučení něco mezi επιστημη (známost, lat. scientia) γνωσις (poznání, lat. cognitio)
μαθηματικός	náležející k nauce (učedník i pojednání)
μαθηματικά	všechny věci, které jsou této naučné povahy (plurál středního rodu)

Μαθηματικά

μαθησις	poučení, naučení
μαθητης	učedník
μαθημα	nauka, to co je k naučení něco mezi επιστημη (známost, lat. scientia) γνωσις (poznání, lat. cognitio)
μαθηματικός	náležející k nauce (učedník i pojednání)
μαθηματικά	všechny věci, které jsou této naučné povahy (plurál středního rodu)

Vlivem pythagorejských učedníků (*μαθηματικοί*) se význam slova matematika zúžil na zabývání se čísly a geometrickými objekty.

Platón

Platón

Nápis nad branou Akademie: Nevstupuj sem nikdo, kdo nejsi geometrem.

Platón

Nápis nad branou Akademie: Nevstupuj sem nikdo, kdo nejsi geometrem.

V Ústavě o vzdělávání: Před gymnastikou má být zahájena výchova múzická – vyprávění skladeb slovesných. Matky a chůvy je nutno přimět, aby dětem povídaly vybrané mýty a těmi „utvářely jejich duše mnohem více než těla rukama“. Nad tvorbou a rozšiřováním mýtů má být ustanoven státní dozor – [theologové](#).

Platón

Nápis nad branou Akademie: Nevstupuj sem nikdo, kdo nejsi geometrem.

V Ústavě o vzdělávání: Před gymnastikou má být zahájena výchova múzická – vyprávění skladeb slovesných. Matky a chůvy je nutno přimět, aby dětem povídaly vybrané mýty a těmi „utvářely jejich duše mnohem více než těla rukama“. Nad tvorbou a rozšiřováním mýtů má být ustanoven státní dozor – **theologové**.

Theologie – nejen odborné posouzení mýtů, ale vyhledávání a propagace „žádoucích“ mýtů a potlačování jiných.

Platón

Nápis nad branou Akademie: Nevstupuj sem nikdo, kdo nejsi geometrem.

V Ústavě o vzdělávání: Před gymnastikou má být zahájena výchova múzická – vyprávění skladeb slovesných. Matky a chůvy je nutno přimět, aby dětem povídaly vybrané mýty a těmi „utvářely jejich duše mnohem více než těla rukama“. Nad tvorbou a rozšiřováním mýtů má být ustanoven státní dozor – **theologové**.

Theologie – nejen odborné posouzení mýtů, ale vyhledávání a propagace „žádoucích“ mýtů a potlačování jiných.

*O Kronových pak činech . . . **ani kdyby to byla pravda**, nemyslil bych, že by se mělo jen tak povídati před nerozumnými mladými lidmi, nýbrž nejlépe by bylo o tom mlčeti.*

*. . . básníky třeba **donucovati**, aby pro dospívající mládež . . . vytvářeli své báje.*

Konflikt

Konflikt

<i>αληθεια</i>	X	<i>δοξα</i>
(pravda)	X	(mínění, doměnka; pocta, okrasa)

Konflikt

<i>αληθεια</i>	X	<i>δοξα</i>
(pravda)	X	(mínění, doměnka; pocta, okrasa)
poznání	X	tradice

Konflikt

<i>αληθεια</i>	X	<i>δοξα</i>
(pravda)	X	(mínění, doměnka; pocta, okrasa)
poznání	X	tradice
pojmy, ideje, principy	X	mythy

Konflikt

	<i>αληθεια</i>	X	<i>δοξα</i>
	(pravda)	X	(mínění, doměnka; pocta, okrasa)
	poznání	X	tradice
pojmy, ideje, principy		X	mythy
	filosofie	X	rétorika

Konflikt

αληθεια X *δοξα*

(pravda) X (mínění, doměnka; pocta, okrasa)

---

poznání X tradice

pojmy, ideje, principy X mythy

filosofie X rétorika

Křestanství:

Konflikt

	<i>αληθεια</i>	X	<i>δοξα</i>
	(pravda)	X	(mínění, doměnka; pocta, okrasa)
	poznání	X	tradice
pojmy, ideje, principy		X	mythy
	filosofie	X	rétorika

Křestanství: kázání, které oslovuje lid

Konflikt

αληθεια X *δοξα*

(pravda) X (mínění, doměnka; pocta, okrasa)

---

poznání X tradice

pojmy, ideje, principy X mythy

filosofie X rétorika

Křestanství: kázání, které oslovuje lid

v Bibli jsou převážně vyprávění, příběhy

Konflikt

αληθεια X *δοξα*

(pravda) X (mínění, doměnka; pocta, okrasa)

---

poznání X tradice

pojmy, ideje, principy X mythy

filosofie X rétorika

Křestanství: kázání, které oslovuje lid

v Bibli jsou převážně vyprávění, příběhy

je předáváno v synagogách,

katakombách, kostelích, rodinách

Konflikt

<i>αληθεια</i>	X	<i>δοξα</i>
(pravda)	X	(mínění, doměnka; pocta, okrasa)
poznání	X	tradice
pojmy, ideje, principy	X	mythy
filosofie	X	rétorika

Křestanství: kázání, které oslovuje lid
v Bibli jsou převážně vyprávění, příběhy
je předáváno v synagogách,
katakombách, kostelích, rodinách

Problém: Jak oslovit elitu, vzdělané helénisty?

Apologie

Justinos Martyr, filosof a křesťan

Apologie

Justinus Martyr, filosof a křesťan

Východisko: *λογος*

Apologie

Justinos Martyr, filosof a křesťan

Východisko: λογος

v rétorice: lidská řeč

v logice: úsudek, definovaný pojem

Apologie

Justinos Martyr, filosof a křesťan

Východisko: λογος

v rétorice: lidská řeč

v logice: úsudek, definovaný pojem

v metafysice: pořádající princip světa, světový rozum
lidský rozum je jeho částí, úlomkem

Apologie

Justinos Martyr, filosof a křesťan

Východisko: λογος

v rétorice: lidská řeč

v logice: úsudek, definovaný pojem

v metafysice: pořádající princip světa, světový rozum
lidský rozum je jeho částí, úlomkem

v Janově evangeliu: „Na počátku bylo Slovo ...“

Apologie

Justinos Martyr, filosof a křesťan

Východisko: *λογος σπερματικός*

v rétorice: lidská řeč

v logice: úsudek, definovaný pojem

v metafysice: pořádající princip světa, světový rozum
lidský rozum je jeho částí, úlomkem

v Janově evangeliu: „Na počátku bylo Slovo ...“

Apologie

Justinos Martyr, filosof a křesťan

Východisko: *λογος σπερματικός*

v rétorice: lidská řeč

v logice: úsudek, definovaný pojem

v metafysice: pořádající princip světa, světový rozum
lidský rozum je jeho částí, úlomkem

v Janově evangeliu: „Na počátku bylo Slovo ...“

Shrnutí křesťanství: víra v jednoho Boha, nesmrtelnou duši

Apologie

Justinos Martyr, filosof a křesťan

Východisko: *λογος σπερματικος*

v rétorice: lidská řeč

v logice: úsudek, definovaný pojem

v metafysice: pořádající princip světa, světový rozum
lidský rozum je jeho částí, úlomkem

v Janově evangeliu: „Na počátku bylo Slovo ...“

Shrnutí křesťanství: víra v jednoho Boha, nesmrtelnou duši
vzorná morálka

Apologie

Justinos Martyr, filosof a křesťan

Východisko: λογος σπερματικος

v rétorice: lidská řeč

v logice: úsudek, definovaný pojem

v metafysice: pořádající princip světa, světový rozum
lidský rozum je jeho částí, úlomkem

v Janově evangeliu: „Na počátku bylo Slovo ...“

Shrnutí křesťanství: víra v jednoho Boha, nesmrtelnou duši
vzorná morálka

de Boer: Křesťané sklízeli plody filosofie a udělali si z ní spojence víry. Za jakou cenu, to se ukázalo až později.

Apologie

Justinos Martyr, filosof a křesťan

Východisko: λογος σπερματικος

v rétorice: lidská řeč

v logice: úsudek, definovaný pojem

v metafysice: pořádající princip světa, světový rozum – **imanentní**
lidský rozum je jeho částí, úlomkem

v Janově evangeliu: „Na počátku bylo Slovo ...“

Shrnutí křesťanství: víra v jednoho Boha, nesmrtelnou duši
vzorná morálka

de Boer: Křesťané sklízeli plody filosofie a udělali si z ní spojence víry. Za jakou cenu, to se ukázalo až později.

Apologie

Justinos Martyr, filosof a křesťan

Východisko: λογος σπερματικος

v rétorice: lidská řeč

v logice: úsudek, definovaný pojem

v metafysice: pořádající princip světa, světový rozum – **imanentní**
lidský rozum je jeho částí, úlomkem

v Janově evangeliu: „Na počátku bylo Slovo ...“

Boží stvořitelské slovo – **transcendentní**

Shrnutí křesťanství: víra v jednoho Boha, nesmrtelnou duši
vzorná morálka

de Boer: Křesťané sklízeli plody filosofie a udělali si z ní spojence víry. Za jakou cenu, to se ukázalo až později.

Apologie

Justinos **Martyr**, filosof a křesťan

Východisko: λογος σπερματικος

v rétorice: lidská řeč

v logice: úsudek, definovaný pojem

v metafysice: pořádající princip světa, světový rozum – **imanentní**
lidský rozum je jeho částí, úlomkem

v Janově evangeliu: „Na počátku bylo Slovo ...“

Boží stvořitelské slovo – **transcendentní**

Shrnutí křesťanství: víra v jednoho Boha, nesmrtelnou duši
vzorná morálka

de Boer: Křesťané sklízeli plody filosofie a udělali si z ní spojence víry. Za jakou cenu, to se ukázalo až později.

Apologie

Justinos **Martyr**, křesťan a filosof

Východisko: λογος σπερματικος

v rétorice: lidská řeč

v logice: úsudek, definovaný pojem

v metafysice: pořádající princip světa, světový rozum – **imanentní**
lidský rozum je jeho částí, úlomkem

v Janově evangeliu: „Na počátku bylo Slovo ...“

Boží stvořitelské slovo – **transcendentní**

Shrnutí křesťanství: víra v jednoho Boha, nesmrtelnou duši
vzorná morálka

de Boer: Křesťané sklízeli plody filosofie a udělali si z ní spojence víry. Za jakou cenu, to se ukázalo až později.

Apologie

Justinos **Martyr**, křesťan a filosof

Východisko: λογος σπερματικος

v rétorice: lidská řeč

v logice: úsudek, definovaný pojem

v metafysice: pořádající princip světa, světový rozum – **imanentní**
lidský rozum je jeho částí, úlomkem

v Janově evangeliu: „Na počátku bylo Slovo ...“

Boží stvořitelské slovo – **transcendentní**

Shrnutí křesťanství: víra v jednoho Boha, nesmrtelnou duši
vzorná morálka

de Boer: Křesťané sklízeli plody filosofie a udělali si z ní spojence víry. Za jakou cenu, to se ukázalo až později.

Michael Polanyi: Víme více, než dovedeme říci.

Mezidobí

Augustin (354–430): *Číslo bylo hlavním vzorem stvořených věcí v duchu Stvořitelově.*

Macrobius (395–423): *Když se naše myšlení pozvedá od nás samých k božství, první dokonalá netělesnost, s níž se setkává, jsou čísla.*

Böethius (480–524): *Bez kvadrivia (aritmetiky, geometrie, astronomie a muziky) nemůže nikdo správně filosofovat. Vědění o věcech božských nemůže získat nikdo takový, kdo by byl naprosto prost matematického výcviku.
Pochopení pravdy všech věcí je obsaženo v mnohosti a veličině.*

Manuel II Paleologus (1391–1425): *Nejednat podle rozumu ($\sigma\nu\nu$ $\lambda\omicron\gamma\omicron$) je protikladem přirozenosti Boha.*

Cusanus (1401–1464): *„Mysl“ (mens) se tak nazývá podle slova „měřit“ (mensurare).*

Vzkříšení matematiky

---

5. století př. n. l.		

Vzkříšení matematiky

---

5. století př. n. l.		nekonečno	16.–17. století

Vzkříšení matematiky

---

5. století př. n. l.		nekonečno	16.–17. století
		pohyb	

Vzkříšení matematiky

---

5. století př. n. l.		nekonečno	16.–17. století
		pohyb	
		náhoda	

Vzkříšení matematiky

---

5. století př. n. l.		nekonečno	16.–17. století
		pohyb	
		náhoda	
		prostor	

Vzkříšení matematiky

---

5. století př. n. l.		nekonečno	16.–17. století
		pohyb	
		náhoda	
		prostor	
		neznámá	

Vzkříšení matematiky

5. století př. n. l.		nekonečno	16.–17. století
		pohyb	
		náhoda	
		prostor	
		neznámá	
		přírodní zákon	

Vzkříšení matematiky

5. století př. n. l.	<i>απειρον</i>	nekonečno	16.–17. století
		pohyb	
		náhoda	
		prostor	
		neznámá	
		přírodní zákon	

Vzkříšení matematiky

5. století př. n. l.	<i>απειρον</i>	nekonečno	16.–17. století
	<i>κινεσις</i>	pohyb	
		náhoda	
		prostor	
		neznámá	
		přírodní zákon	

Vzkříšení matematiky

5. století př. n. l.	<i>απειρον</i>	nekonečno	16.–17. století
	<i>κινεσις</i>	pohyb	
	<i>τυχη</i>	náhoda	
		prostor	
		neznámá	
		přírodní zákon	

Vzkříšení matematiky

5. století př. n. l.	<i>απειρον</i>	nekonečno	16.–17. století
	<i>κινεσις</i>	pohyb	
	<i>τυχη</i>	náhoda	
	<i>κενον, υποδοχη</i>	prostor	
		neznámá	
		přírodní zákon	

Vzkříšení matematiky

5. století př. n. l.	<i>απειρον</i>	nekonečno	16.–17. století
	<i>κινεσις</i>	pohyb	
	<i>τυχη</i>	náhoda	
	<i>κενον, υποδοχη</i>	prostor	
	<i>αριθμος, συμβολη</i>	neznámá	
		přírodní zákon	

Vzkříšení matematiky

5. století př. n. l.	<i>απειρον</i>	nekonečno	16.–17. století
	<i>κινεσις</i>	pohyb	
	<i>τυχη</i>	náhoda	
	<i>κενον, υποδοχη</i>	prostor	
		neznámá	
		přírodní zákon	

Vzkříšení matematiky

5. století př. n. l.	<i>απειρον</i>	nekonečno	16.–17. století
	<i>κινεσις</i>	pohyb	
	<i>τυχη</i>	náhoda	
	<i>κενον, υποδοχη</i>	prostor	
		neznámá	
	<i>φυσις, νομος</i>	přírodní zákon	

Vzkříšení matematiky

5. století př. n. l.	<i>απειρον</i>	neurčité nekonečné	nekonečno	16.–17. století
	<i>κινεσις</i>		pohyb	
	<i>τυχη</i>		náhoda	
	<i>κενον, υποδοχη</i>		prostor	
			neznámá	
	<i>φυσις, νομος</i>		přírodní zákon	

Vzkříšení matematiky

5. století př. n. l.	<i>απειρον</i>	neurčité nekonečné	nekonečno	16.–17. století
	<i>κινεσις</i>	změna pohyb	pohyb	
	<i>τυχη</i>		náhoda	
	<i>κενον, υποδοχη</i>		prostor	
			neznámá	
	<i>φυσις, νομος</i>		přírodní zákon	

Vzkříšení matematiky

5. století př. n. l.	<i>απειρον</i>	neurčité nekonečné	nekonečno	16.–17. století
	<i>κινεσις</i>	změna pohyb	pohyb	
	<i>τυχη</i>	osud náhoda	náhoda	
	<i>κενον, υποδοχη</i>		prostor	
			neznámá	
	<i>φυσις, νομος</i>		přírodní zákon	

Vzkříšení matematiky

5. století př. n. l.	<i>απειρον</i> neurčité nekonečné	nekonečno	16.–17. století
	<i>κινεσις</i> změna pohyb	pohyb	
	<i>τυχη</i> osud náhoda	náhoda	
	<i>κενον, υποδοχη</i> prostor	prostor	
	شيء neznámá	neznámá	
	<i>φυσις, νομος</i> přírodní zákon	přírodní zákon	

$\square (\exists x) \mathcal{G}(x)$

Děkují za pozornost